

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 191/18
V Lucemburku dne 10. prosince 2018

Rozsudek ve věci C-621/18
Wightman a další v. Secretary of State for Exiting the European Union

Spojené království může jednostranně odvolat oznámení o svém záměru vystoupit z Evropské unie

Důsledkem takového odvolání, o kterém by bylo rozhodnuto v souladu s ústavními předpisy tohoto státu, by bylo setrvání Spojeného království v Unii za nezměněných podmínek co do jeho postavení coby členského státu

V referendu konaném ve Spojeném království dne 23. června 2016 se většina vyslovila pro odchod tohoto členského státu z Evropské unie. Dne 29. března 2017 předsedkyně britské vlády oznámila Evropské radě záměr Spojeného království vystoupit z Unie podle článku 50 SEU. Tento článek stanoví, že dotýčný členský stát po takovém oznámení sjedná a uzavře s Uníí dohodu o vystoupení. Smlouvy přestávají být v takovém případě pro dotýčný stát použitelné dnem vstupu dohody o vystoupení v platnost, nebo nedojde-li k tomu, po uplynutí lhůty dvou let od oznámení záměru vystoupit; tato lhůta může být prodloužena.

Dne 19. prosince 2017 podali ke Court of Session (Vrchní soud pro Skotsko, Spojené království) členové Parlamentu Spojeného království, Skotského parlamentu a Evropského parlamentu návrh na soudní přezkum směřující k vyjasnění otázky, zda lze oznámení podle článku 50 SEU jednostranně odvolat před uplynutím lhůty dvou let s tím důsledkem, že kdyby bylo oznámení odvoláno, setrvalo by Spojené království v Unii. Dne 3. října 2018 předložil Court of Session Soudnímu dvoru žádost o rozhodnutí o předběžné otázce v tomto smyslu s tím, že na základě odpovědi na ni budou členové Dolní sněmovny v době, kdy budou muset rozhodovat o dohodě o vystoupení, vědět, zda existují nikoli dvě, nýbrž tři možnosti, a sice vystoupení z Unie bez dohody, vystoupení z Unie s dohodou nebo odvolání oznámení záměru vystoupit a setrvání Spojeného království v Unii.

Court of Session s ohledem na naléhavost této žádosti vyplývající zejména ze skutečnosti, že dohoda o vystoupení může být ratifikována jen tehdy, pokud tuto dohodu i rámec budoucích vztahů mezi Spojeným královstvím a Uníí schválí Parlament Spojeného království, požádal o projednání této předběžné otázky ve zrychleném řízení a předseda Soudního dvora této žádosti vyhověl¹. Zrychlené řízení umožňuje Soudnímu dvoru rozhodnout rychle ve věcech velké naléhavosti tím, že co možná nejvíce zkracuje lhůty a dává těmto věcem absolutní přednost.

Rozsudkem z dnešního dne Soudní dvůr, zasedající v plénu, rozhodl, že když členský stát oznámil Evropské radě svůj záměr vystoupit z Evropské unie, jako učinilo Spojené království, může tento členský stát zmíněné oznámení jednostranně odvolat.

Tuto možnost má kdykoliv před vstupem dohody o vystoupení, uzavřené mezi Uníí a dotýčným členským státem, v platnost, nebo v případě neexistence takové dohody kdykoliv před uplynutím lhůty dvou let, případně prodloužené, od oznámení záměru vystoupit z Evropské unie.

O odvolání musí být rozhodnuto demokratickým postupem v souladu s vnitrostátními ústavními předpisy. Toto rozhodnutí, jednoznačné a bezpodmínečné, musí být Evropské radě sděleno písemně.

¹ Usnesení předsedy Soudního dvora ze dne 19. října 2018, Wightman a další (C-621/18).

Takové odvolání potvrzuje členství dotyčného členského státu v Evropské unii za nezměněných podmínek co do jeho postavení coby členského státu a ukončuje proces vystupování.

V odůvodnění rozsudku Soudní dvůr nejprve konstatuje, že podle Court of Session vzešla v řízení o návrhu podaném ve sporu v původním řízení, o kterém musí rozhodnout, kontroverzní otázka a že rozsudek Court of Session umožní poslancům Parlamentu Spojeného království, kteří budou muset rozhodovat o ratifikaci dohody sjednané mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií, získat jasnou představu o dostupných možnostech. Soudní dvůr v odpověď na argumenty nepřijatelnosti vznesené vládou Spojeného království a Komisí poukazuje na to, že otázka výkladu článku 50 SEU, kterou mu položil Court of Session, je relevantní a není hypotetická, protože právě tato otázka je předmětem sporu projednávaného před Court of Session.

K věci samé Soudní dvůr konstatuje, že článek 50 SEU výslovně neupravuje otázku odvolání záměru vystoupit. Výslovně je ani nezakazuje, ani nedovoluje.

Soudní dvůr poukazuje ovšem na to, že článkem 50 SEU je sledován dvojí cíl, a sice cíl zakotvit svrchované právo členského státu vystoupit z Unie a zároveň cíl stanovit postup umožňující hladký průběh takového vystoupení. Podle Soudního dvora skutečnost, že právo na vystoupení je svrchovaným právem, podporuje tezi, že dotyčný členský stát má právo odvolat oznámení svého záměru vystoupit z Unie kdykoliv před vstupem dohody o vystoupení v platnost, nebo nedojde-li k tomu, kdykoliv před uplynutím lhůty dvou let, případně prodloužené.

Odvolání oznámení záměru vystoupit z Unie se vzhledem k tomu, že není upraveno žádným výslovným ustanovením, řídí pravidly stanovenými v čl. 50 odst. 1 SEU, takže lze o něm rozhodnout jednostranně v souladu s ústavními předpisy dotyčného členského státu.

Odvolání učiněné členským státem ve vztahu k oznámení záměru vystoupit je projevem svrchovaného rozhodnutí zachovat si postavení členského státu Evropské unie, přičemž v důsledku zmíněného oznámení členský stát toto postavení nepozbyl ani toto postavení nebylo změněno.

Soudní dvůr má za to, že nutit k vystoupení členský stát, který se poté, co v souladu se svými ústavními předpisy a demokratickým postupem oznámil svůj záměr vystoupit z Unie, rozhodne v průběhu tohoto postupu odvolat oznámení tohoto záměru, by bylo v rozporu s cílem Smluv spočívajícím ve vytváření stále užšího svazku mezi národy Evropy.

Kdyby mělo právo na odvolání podléhat, jak navrhuje Rada a Komise, jednomyslnému schválení Evropskou radou, změnilo by se jednostranné svrchované právo v právo podmíněné, což by bylo v rozporu se zásadou, podle které členský stát nemůže být proti své vůli nucen vystoupit z Unie.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106